

Urząd Statystyczny w Gdańsku

OPRACOWANIA SYGNALNE

październik 2012

Stan i ochrona środowiska w województwie pomorskim w 2011 r.

Tabl. 1. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	
	w ha		na 1 mieszkańca ^a w m ²
Powierzchnia ogólna ^b	1831034	1831034	8018,5
Użytki rolne	927057	924739	4049,7
w tym:			
grunty orne.....	705747	704127	3083,5
łąki trwałe	112378	111993	490,4
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	686414	688037	3013,1
Grunty pod wodami	74201	74228	325,1
Grunty zabudowane i zurbanizowane	92631	93532	409,6
Użytki ekologiczne	1839	1848	8,1
Nie użytki	41945	41854	183,3
Tereny różne	6947	6795	29,8

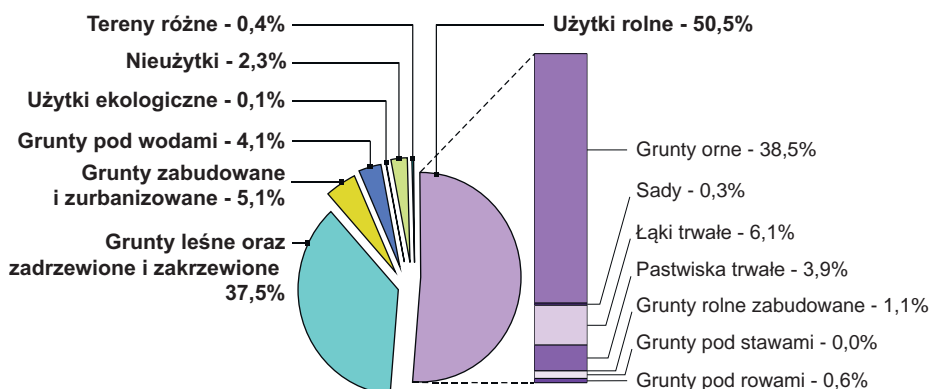
^a Stan ludności w dniu 31 XII 2011 r. ^b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych.

Źródło: dane Departamentu Majątku Województwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku.

W końcu 2011 r. łączna powierzchnia gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmniejszyła się w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wskutek wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane) wyniosła 3,0 tys. ha, w tym w ciągu roku 86 ha zrehabilitowano (w 2010 r. – 43 ha). W omawianym okresie wyłączono z produkcji rolniczej i leśnej 562 ha gruntów (531 ha gruntów rolnych i 31 ha gruntów leśnych), które w 52,0% przeznaczono pod tereny osiedlowe.

KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI GEODEZYJNEJ WOJEWÓDZTWA W 2012 R.

Stan w dniu 1 I

Tabl. 2. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2011	
	w ha		w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 mieszkańca w m ²
O G Ó Ł E M ^a	598064	598216	32,7	2619,7
Parki narodowe	26186	26186	1,4	114,7
Rezerwy przyrody	8737	8777	0,5	38,4
Parki krajobrazowe ^b	155070	155070	8,5	679,1
Obszary chronionego krajobrazu ^b	390361	390361	21,4	1709,5
Stanowiska dokumentacyjne	30	30	0,0	0,1
Użytki ekologiczne	4006	4117	0,2	18,0
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	13675	13675	0,7	59,9

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. *b* Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

W województwie pomorskim największy udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w ogólnej powierzchni powiatu miały powiaty: chojnicki (58,8%), kościerski (54,9%) i kartuski (49,2%). Natomiast zdecydowanie najmniejszą powierzchnią obszarów prawnie chronionych charakteryzowały się powiaty: malborski (8,3%), człuchowski (10,6%) i tczewski (12,7%).

W 2011 r. badaniami statystycznymi z zakresu ochrony środowiska objęto 117 zakładów wnoszących opłaty za pobór wody z ujęć własnych (w ilości 20 tys. m³/r i więcej wody powierzchniowej lub 5 tys. m³/r i więcej wody podziemnej), bądź za odprowadzenie ścieków (rocznie 20 tys. m³ i więcej). Spośród zakładów objętych badaniem 45 (przed rokiem – 46) zrzucano ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi. Pozostałe jednostki kierowały ścieki do sieci kanalizacyjnej.

Tabl. 3. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2011	
	w hm ³		w odsetkach	
O G Ó Ł E M	227,0	245,9	100,0	
na cele:				
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	99,6	119,5	48,6	
w tym wody:				
powierzchniowe ^a	86,6	107,0	43,5	
podziemne	13,0	12,3	5,0	
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	9,0	9,3	3,8	
Eksploatacji sieci wodociągowej ^b :				
wody: powierzchniowe	10,6	7,2	2,9	
podziemne	107,7	110,0	44,7	

a Łącznie z morskimi wodami wewnętrznymi. *b* Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności kształtowało się na poziomie 221,3 hm³ (201,1 hm³ rok wcześniej), w tym w przemyśle zużyto 53,3%, a przy eksploatacji sieci wodociągowej – 42,6% ogólnego zużycia wody.

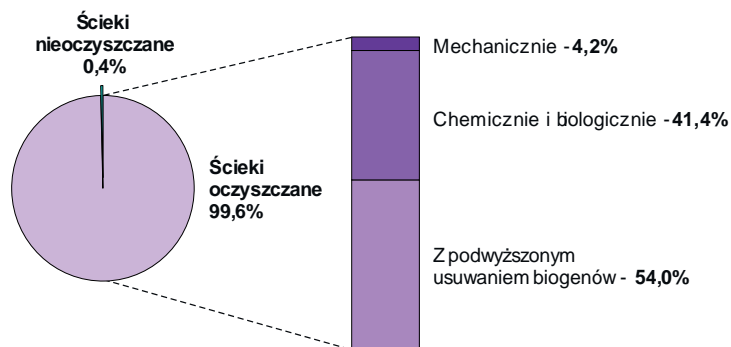
Tabl. 4. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2011	
	w hm ³		w odsetkach	
O G Ó Ł E M	171,4	184,9	100,0	
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	91,1	105,5	57,1	
odprowadzone siecią kanalizacyjną	80,3	79,4	42,9	
W tym ścieki wymagające oczyszczenia	125,3	124,4	67,3	
oczyszczane	124,7	123,9	67,0	
nieoczyszczane	0,6	0,5	0,3	

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

W 2011 r. w województwie pomorskim funkcjonowało 239 oczyszczalni ścieków (w tym 199 oczyszczalni komunalnych). Łączna przepustowość oczyszczalni w m³/dobę wynosiła 710 tys., a zasięgiem ich działania objętych było 82,1% ogółu ludności.

**ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2011 R.**

Olbrzymi wpływ na stan środowiska naturalnego mają również zanieczyszczenia powietrza. W 2011 r. za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza uznano 82 zakłady, które emitowały pyły i gazy. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 57 zakładów, a do redukcji zanieczyszczeń gazowych – 16 zakładów. Stopień redukcji wytworzonych w tych urządzeniach zanieczyszczeń pyłowych wyniósł 99,1%. Natomiast redukcja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) wyniosła 73,0% (wobec 66,7% w 2010 r.).

Tabl. 5. Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza a (stan w dniu 31 XII)	81	82
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:		
pyłowych	56	57
gazowych	16	16
Emisja zanieczyszczeń:		
w tys. t:		
pyłowych	3,4	2,8
w tym pyły ze spalania paliw	2,4	2,0
gazowych	6523,9	6908,8
w tym: dwutlenek węgla	6488,6	6872,5
dwutlenek siarki	18,1	19,7
tlenek węgla	5,9	5,7
tlenki azotu	9,7	9,7
na 1 km ² w t:		
pyłowych	0,2	0,2
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1,9	2,0
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:		
w tys. t:		
pyłowe	390,1	301,0
gazowe (bez dwutlenku węgla)	70,7	98,0
w % zanieczyszczeń wytworzonych:		
pyłowych	99,1	99,1
gazowych (bez dwutlenku węgla)	66,7	73,0

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

Zapobieganie zanieczyszczeniom i degradacji środowiska naturalnego wymaga wydatków na ekologiczne przedsięwzięcia inwestycyjne. W 2011 r. nakłady na środki trwałe (w cenach bieżących) służące ochronie środowiska w województwie pomorskim kształtowały się na poziomie 753,8 mln zł, tj. o 9,8% niższym niż w 2010 r. Wśród omawianych nakładów największy udział miały nakłady poniesione na gospodarkę ściekową i ochronę wód (54,5% nakładów ogółem). Znacznie mniej, bo 17,3% przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu. Natomiast nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły 189,4 mln zł, co oznacza spadek o 21,8% w odniesieniu do 2010 r. Spośród nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej największe nakłady zostały poniesione na ujęcia i doprowadzenia wody (43,1%), stacje uzdatniania wody (25,5%) oraz na obwałowania przeciwpowodziowe (16,5%).

Oprócz zanieczyszczeń powietrza poważnym zagrożeniem dla środowiska są również odpady wytwarzane przez przedsiębiorstwa przemysłowe. W 2011 r. badaniu poddano 128 zakładów, które wytworzyły o 578,0 tys. t odpadów (bez odpadów komunalnych) więcej w odniesieniu do 2010 r.

**Tabl. 6. Odpady wytworzone w ciągu 2011 r.
(z wyłączeniem odpadów komunalnych)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	W tys. t	W % wytwo- rzonych
Odpady wytworzone ogółem w tys. t	2400,7	100,0
poddane odzyskowi	2158,8	89,9
unieszkodliwione	168,1	7,0
w tym składowane ^a	118,7	4,9
magazynowane czasowo	73,8	3,1

a Na terenach własnych zakładów i terenach obcych.

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania w 2011 r. do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej to m.in.:

- sieć wodociągowa o długości 310,9 km (wzrost o 31,6 km w porównaniu z 2010 r.),
- sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki o długości 630,7 km (421,3 km w 2010 r.),
- ujęcia wodne o wydajności 7669 m³/d (18184 m³/d w 2010 r.),
- stacje uzdatniania wody o wydajności 6402 m³/d (w 2010 r. o wydajności 2167 m³/d),
- 6 komunalnych oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 2964 m³/d (2 komunalne oczyszczalnie ścieków o przepustowości 1560 m³/d w 2010 r.).

Opracowanie:

Piotr Bednarski - Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych.

Redakcja i skład komputerowy:

Gabriela Adamska-Szreder, Małgorzata Kloz - Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych - Referat Analiz i Opracowań Zbiorczych.